

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
NEVYRIAUSYBINIŲ ORGANIZACIJŲ PLĖTROS ĮSTATYMO NR. XII-717 8
STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO,
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatymas (toliau – Įstatymas) buvo priimtas 2013 m. gruodžio 19 d. Įstatymo priėmimas buvo svarbus žingsnis reglamentuojant nevyriausybinių organizacijų (toliau – NVO) politikos formavimo ir įgyvendinimo principus, tačiau išryškėjo tam tikros praktinės taikymo problemos įgyvendinant Įstatymo 8 straipsnio 2 dalies 5 punktą, kuris nustato, kad NVO turi turėti konkrečiai *steigėjų* patvirtintus dokumentus ir tik *steigėjų* patvirtintus NVO pasiektus socialinio poveikio rezultatus. Tokia Įstatyme įtvirtinta nuostata apriboja gan ženkliai dalį NVO, siekiančių socialinio poveikio, įgyti viešosios naudos NVO statusą. Teikiamas Lietuvos Respublikos nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatymo Nr. XII-717 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Įstatymo projektas) parengtas atsižvelgiant į tai, kad:

- dažnu atveju NVO susiduria su problema negalėdamos įgyvendinti Įstatymo 8 straipsnio 2 dalies 5 punkte įtvirtinto reikalavimo, kadangi *steigėjų* vaidmuo dažniausiai yra svarbiausias organizacijos steigimo momentu, o vėliau *steigėjai* tampa organizacijos nariais/dalininkais ar dalyviais;
- įtvirtintos nuostatos užkerta kelią didelei daliai NVO, siekiančioms socialinio poveikio, pretenduoti į viešosios naudos NVO statusą.

Dėl šios priežasties nustatyta, kad Įstatyme įtvirtintos nuostatos susijusios su reglamentavimu dėl NVO *steigėjų* patvirtintų dokumentų pateikimo yra tikslintinos.

Teikiamo Įstatymo projekto tikslas – išplėsti Įstatyme įtvirtintą reikalavimą NVO, siekiančioms socialinio poveikio, kad:

1. socialinio poveikio rezultatus pristatantis dokumentas galėtų būti tvirtinamas *ne tik steigėjų*;
2. dokumentas, kuriame nurodytas siekiamo išmatuojamo teigiamo socialinio poveikio visuomenei ar jos daliai tikslas, siekiami išmatuojamo socialinio poveikio rodikliai, šių rodiklių vertinimo metodika, galėtų būti tvirtinamas *ne tik steigėjų*.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymo projekto rengėjai – Lietuvos Respublikos Seimo narys Justas Džiugelis ir Seimo narys Paulius Saudargas.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami Įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Šiuo metu Įstatymo 8 straipsnio 2 dalyje 5 punkte nustatytas reikalavimas, kad NVO, siekiančių socialinio poveikio, socialinio poveikio rezultatus pristatantį dokumentą ir dokumentą, kuriame nurodytas siekiamo išmatuojamo teigiamo socialinio poveikio visuomenei ar jos daliai tikslas, siekiami išmatuojamo socialinio poveikio rodikliai, šių rodiklių vertinimo metodika, *gali tvirtinti tik steigėjai*, nesudaro sąlygų visoms NVO, siekiančioms socialinio poveikio, pretenduoti į viešosios naudos NVO statuso pripažinimą.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Siūloma Įstatymo 8 straipsnio 2 dalies 5 punkto nuostatas papildyti, kad NVO, siekiančių socialinio poveikio, socialinio poveikio rezultatus pristatantį dokumentą ir dokumentą, kuriame nurodytas siekiamo išmatuojamo teigiamo socialinio poveikio visuomenei ar jos daliai tikslas, siekiami išmatuojamo socialinio poveikio rodikliai ir šių rodiklių vertinimo metodika, *būtų tvirtinami ne tik steigėjų, bet ir dalininkų.*

Išplėtus Įstatymo 8 straipsnio 2 dalies 5 punkte įtvirtintų nuostatų reikalavimą, kad socialinio poveikio rezultatus pristatantį dokumentą ir dokumentą, kuriame nurodytas siekiamo išmatuojamo teigiamo socialinio poveikio visuomenei ar jos daliai tikslas, siekiami išmatuojamo socialinio poveikio rodikliai ir šių rodiklių vertinimo metodika, būtų tvirtinami ne tik steigėjų bet ir dalininkų, bus sudarytos sąlygos visoms NVO, siekiančioms socialinio poveikio, teikti prašymus būti pripažintomis viešosios naudos NVO.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus Įstatymą, neigiamų pasekmių nenumatoma. Teigiamas priimto įstatymo poveikis aptartas šio aiškinamojo rašto 4 punkte.

6. Kokią įtaką įstatymai turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priimtas Įstatymo projektas įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturės.

7. Kaip įstatymų įgyvendinimas atsilies verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Priimtas įstatymas tiesioginės įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai neturės.

8. Ar Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams

Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Priėmus Įstatymą, kitų įstatymų priimti, keisti ar pripažinti netekusiais galios nereikės.

10. Ar Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymų projektų sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas parengtas laikantis Valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Įstatymo projektu nekeičiamos galiojančios sąvokos ir (ar) jų apibrėžtys ir nesiūloma apibrėžti naujų.

11. Ar Įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas bei Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymo projektas neprieštarauja Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatams ir Europos Sąjungos teisės normoms.

Įstatymo projektu neperkeliami ir neįgyvendinami Europos Sąjungos teisės aktai.

Įstatymo projektas nenotifikuotinas Europos Komisijai.

12. Jeigu Įstatymui įgyvendinti reikia Įstatymo įgyvendinamųjų teisės aktų, kas ir kada juos turėtų priimti

Pritarus įstatymo projektu teikiamiems pasiūlymams, kitų teisės aktų priimti, pakeisti ar

pripažinti netekusiais galios nereikės.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Įstatymo projektu teikiamiems pasiūlymams įgyvendinti papildomų Lietuvos Respublikos valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų nereikės.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Rengiant įstatymo projektą, nebuvo gauta specialistų vertinimų ir išvadų.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia Įstatymo projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno *Eurovoc* terminus, temas bei sritis „steigėjai / dalininkai“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.